

Bộ Khoa học và Công nghệ xử lý hàng trăm vụ việc liên quan đến hàng giả

18:01 26/11/2025

Đây là thông tin được Bộ Khoa học và Công nghệ báo cáo tại buổi làm việc với Đoàn công tác của Văn phòng Thường trực Ban chỉ đạo 389 quốc gia về đánh giá tình hình triển khai thực hiện Chỉ thị 13/CT-TTg và các công điện, kết luận của Thủ tướng Chính phủ về tăng cường công tác đấu tranh chống buôn lậu, gian lận thương mại và hàng giả trong tình hình mới, ngày 26/11.

Chuyển cơ quan chức năng xem xét, xử lý 1.830 tên miền có dấu hiệu vi phạm

Cụ thể, báo cáo tại buổi làm việc, Bộ Khoa học và Công nghệ cho biết, thời gian qua, Bộ đã kiểm tra 4 cơ sở sản xuất, kinh doanh về việc chấp hành quy định pháp luật về sở hữu công nghiệp đối với lương thực, thực phẩm, sữa và thực phẩm chức năng.

Bộ thành lập các đoàn kiểm tra việc thực thi pháp luật về tiêu chuẩn, quy chuẩn kỹ thuật, đo lường và chất lượng, kiểm tra 899 cơ sở/tổ chức sản xuất, kinh doanh các sản phẩm, hàng hóa như: Xăng dầu, điện - điện tử, đồ chơi trẻ em, mũ bảo hiểm, vàng trang sức, mỹ nghệ... Xử lý 35 vụ việc, chủ yếu liên quan thương mại điện tử (TMĐT), hàng cấm, hàng giả, hàng không rõ nguồn gốc, với tổng số tiền trên 300 triệu đồng.

Toàn cảnh buổi làm việc. Ảnh: T. Hằng

Ngoài ra, Bộ trực tiếp kiểm tra 21 tổ chức, xử phạt 4 tổ chức với tổng số tiền 362.500.000 đồng, áp dụng thêm biện pháp như thu hồi, tiêu hủy hàng hóa vi phạm; tước quyền sử dụng giấy chứng nhận; thu hồi kết quả đánh giá sự phù hợp, giấy chứng nhận hiệu chuẩn và thử nghiệm;

Phối hợp xử lý vi phạm (tạm ngừng, thu hồi) tổng 61 tên miền; hỗ trợ, cung cấp thông tin: tổng 538 tên miền (5 tên miền “.vn” và 533 tên miền quốc tế). Trong đó tên miền quốc tế xuyên biên giới chiếm 97% (522/533); Thực hiện công tác giám sát, cụ thể 100% các tên miền quốc tế đăng ký trong nước, tên miền “.vn” phát hiện có vi phạm đều được chặn. Rà soát phát hiện và chuyển cơ quan chức năng xem xét xử lý 1.830 tên miền có dấu hiệu vi phạm pháp luật.

Đối với lĩnh vực bưu chính, Bộ Khoa học và Công nghệ đã kiểm tra, giám sát chuyên đề việc chấp hành quy định về vật phẩm, hàng hóa cấm gửi qua mạng bưu chính tại 6 doanh nghiệp bưu chính lớn tại Hà Nội và Lạng Sơn. Kết quả cho thấy, 100% doanh nghiệp triển khai đầy đủ biện pháp bảo đảm an toàn, an ninh trong quá trình chấp nhận, vận chuyển; kiểm tra gói hàng trước khi nhận. Các doanh nghiệp được cấp phép đã ký cam kết “Nói không với việc chấp nhận, vận chuyển, phát hàng lậu, hàng cấm qua đường bưu chính”...

Hoạt động vi phạm quyền SHTT, hàng giả có diễn biến phức tạp

Cũng theo báo cáo của Bộ Khoa học và Công nghệ, hoạt động buôn bán hàng giả, xâm phạm quyền SHTT ngày càng phức tạp. Hoạt động buôn bán chuyển từ môi trường truyền thống sang thương mại điện tử, mạng xã hội, livestream, nền tảng xuyên biên giới.

Trong khi đó, việc thu thập chứng cứ, truy vết đối tượng vi phạm gặp nhiều khó khăn; Việc sử dụng công cụ số, AI tạo dấu hiệu tương tự với nhãn hiệu được bảo hộ giúp giảm chi phí nhưng tăng tốc độ vi phạm, gây áp lực lớn cho giám định và đánh giá xâm phạm.

Ông Hà Minh Hiệp, Chánh Văn phòng Bộ Khoa học và Công nghệ phát biểu tại buổi làm việc. Ảnh: T.H

Hàng hóa giả mạo nhãn hiệu, hàng hóa mang nhãn hiệu xâm phạm quyền được sản xuất có tổ chức và xuyên biên giới: Sản xuất và phân phối theo mô hình khép kín, sử dụng kho tạm, địa chỉ ảo, liên tục thay đổi vị trí; hàng giả nhập khẩu từ nước ngoài qua tiểu ngạch hoặc bưu gửi nhỏ lẻ nhưng tần suất lớn.

Tình trạng “mập mờ” thông tin khoa học và vi phạm SHTT trên không gian mạng cũng diễn ra phổ biến. Quảng cáo sai sự thật về sản phẩm gắn mác “công nghệ cao” (thiết bị tiết kiệm điện, vòng tay ion, thực phẩm chức năng tế bào gốc...) không có căn cứ khoa học, không đạt chuẩn đo lường chất lượng; đăng tải thông tin vi phạm kiểu dáng công nghiệp, sáng chế, đặc biệt với linh kiện điện tử, phụ tùng ô tô – xe máy, mỹ phẩm; Thuốc lá thế hệ mới nguy trang dưới dạng thiết bị công nghệ (USB, sạc dự phòng, đồ chơi...) gây khó khăn trong nhận diện, kiểm soát và cảnh báo, đặc biệt với thanh thiếu niên.

Bên cạnh đó, các đối tượng buôn lậu, gian lận thương mại đang có những phương thức, thủ đoạn mới có thể kể đến như: Ứng dụng triệt để công nghệ để đối phó lực lượng chức năng và đánh lừa người tiêu dùng như sử dụng AI và Deepfake để quảng cáo hàng giả, làm giả tem truy xuất nguồn gốc;

Tận dụng Livestream bán hàng “chớp nhoáng” nhằm bán hàng giả mạo nhãn hiệu vào các khung giờ nhạy cảm, xóa ngay video sau khi kết thúc phiên bán (ẩn chứng cứ), gây khó khăn cho công tác thu thập dữ liệu để phục vụ truyền thông phản bác và xử lý vi phạm.

Bộ Khoa học và Công nghệ cũng cho biết, một trong những nguyên nhân để xảy ra tình trạng nêu trên, là do quy định xử lý vi phạm hành chính về xâm phạm SHTT chưa đồng bộ, thiếu cụ thể đối với hành vi trong môi trường số và vận chuyển hàng xâm phạm;

Cơ chế hiện chủ yếu dựa vào yêu cầu của chủ thể quyền, khiến cơ quan nhà nước khó chủ động kiểm tra, giám sát; Phối hợp liên ngành còn hạn chế về quy trình, căn cứ pháp lý và chia sẻ dữ liệu; Công cụ số hóa và cơ chế chia sẻ dữ liệu liên ngành chưa hoàn thiện. Trong khi đó, thông tin tuyên truyền chính thống chưa theo kịp tốc độ lan truyền quảng cáo sai sự thật trên mạng xã hội.

Ông Trần Đức Đông, Phó Chánh Văn phòng Thường trực Ban Chỉ đạo 389 quốc gia phát biểu tại buổi làm việc. Ảnh: T.Hàng

Đại diện Bộ Khoa học và Công nghệ cũng chỉ ra, nguyên nhân từ việc nội dung về tiêu chuẩn, đo lường, chất lượng và SHTT mang tính chuyên môn cao, khó tiếp cận đại chúng; việc xác minh thông tin khoa học với sản phẩm mới còn chậm do thiếu dữ liệu kiểm chứng; Phối hợp giữa các đơn vị thực thi và truyền thông chưa kịp thời....

Bộ Khoa học và Công nghệ cũng dự báo thời gian tới, hoạt động hàng hóa vi phạm quyền SHTT, hàng giả sẽ phức tạp hơn do hàng hóa được mua bán nhiều

hơn qua sàn TMĐT, mạng xã hội và các nền tảng xuyên biên giới, đặc biệt với các loại hàng hóa nhỏ lẻ được nhập khẩu qua đường bưu chính, khiến việc phát hiện và kiểm soát trở nên khó khăn. Bộ Khoa học và Công nghệ sẽ tiếp tục tăng cường giám sát và tiến hành đồng bộ nhiều giải pháp để ngăn chặn hàng hóa vi phạm.

Phát biểu buổi làm việc, Phó Chánh Văn phòng Thường trực Ban Chỉ đạo 389 quốc gia Trần Đức Đông đề nghị Bộ Khoa học và Công nghệ cần sớm kiện toàn Ban Chỉ đạo 389 Bộ Khoa học và Công nghệ, bám sát, triển khai cụ thể, thực chất chỉ đạo của Chính phủ, Ban Chỉ đạo 389 Quốc gia về công tác phòng chống gian lận thương mại, hàng giả. Đồng thời cần hoàn thiện cơ chế, hành lang pháp lý để xử lý vi phạm, không tạo khoảng trống về pháp lý để các đối tượng lợi dụng.

Tuấn Ngọc